

Sprawozdanie

**Trzeci Krajowy Okrągły Stół
Dotyczący Finansowania Efektywności
Energetycznej w Polsce
29 czerwca 2023, Warszawa**

Organizator:

sape

roundbaltic@sape.org.pl

<https://sape.org.pl/roundbaltic/>

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

RE:FORM

Fala Renowacji

Projekt RoundBaltic jest finansowany z programu Unii Europejskiej Horyzont 2020 w ramach umowy o grant nr 957051

TŁO WYDARZENIA

Tło spotkania było podyktowane wynikami diagnozy¹ sporządzonej w pierwszej fazie projektu Round Baltic oraz wynikami obrad Pierwszego Okrągłego Stołu, który odbył się 23-24 marca 2021, oraz Drugiego Okrągłego Stołu który odbył się 25 maja 2022 roku. Trzeci Okrągły Stół jest zarazem ostatnim wydarzeniem organizowanym w ramach projektu Round Baltic.

W wyniku wstępnych działań projektu zostały wytyczone główne postulaty które wymagały poddania omówieniu podczas Okrągłych Stołów:

Wsparcie inwestycji na poziomie lokalnym

- Wesprzeć gminy w tworzeniu kompleksowych baz danych, które będą wykorzystywane do strategicznego i krótkoterminowego planowania wykorzystania energii;
- Zbliżyć sektor publiczny, w szczególności doradców energetycznych NFOŚiGW do sektora prywatnego, w tym do agencji energetycznych i audytorów energetycznych, w celu pogłębiania Kompleksowej Obsługi Inwestorów (one-stop-shop) publicznych i niepublicznych;
- Kontynuować poprawę warunków dla działalności firm ESCO, w szczególności w rozwoju instrumentów gwarancyjnych;
- Wyłączyć spod podatku bankowego produkty bankowe finansując „zielone inicjatywy”, w tym energię z odnawialnych źródeł energii, czy mające na celu poprawę efektywności energetycznej;
- Utworzyć Miejski Fundusz Wsparcia w przygotowaniach przedsięwzięć efektywnych energetycznie.

Wsparcie dla poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach

- Kierunkowo stworzyć mechanizm uwzględniający komponent gwarancyjny dla przedsiębiorstw i/lub instytucji finansowych, komponent grantowy – pokrywający koszty obsługi funduszy, w tym pomocy technicznej, i komponent zwrotny;
- Wprowadzić ulgi podatkowe dla MŚP podejmujących działania mające na celu oszczędności energii;
- Potrzebny jest szereg zmian w ustawodawstwie regulującym rynek efektywności energetycznej, w celu ułatwienia korzystania przez inwestorów z systemów wsparcia
- Konieczne jest uwzględnienie, opisanie i umocowanie w dokumencie strategicznym dla polityki Państwa np. w Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju lub KPEiK, istotnej roli przedsiębiorstw.
- Konieczne jest systemowe podejście do nowych wymagań związanych z taksonomią, które nałożone są zarówno na sektor finansowy jak i na przedsiębiorstwa.

Wsparcie dla poprawy efektywności energetycznej w budynkach

- Skoordynować zapisy w aktach prawnych związanych z efektywnością energetyczną;
- Wprowadzić klasy energetyczne i emisyjne na świadectwach charakterystyki energetycznej budynków. Zmodyfikować metodologię audytów energetycznych (efektywności energetycznej), tak aby była możliwość jej stosowania dla różnych instrumentów wsparcia;
- Wprowadzić system ewidencji inwestycji wraz z kontrolą i monitoringiem efektów inwestycji;
- Zakazać montażu kotłów na paliwo stałe w nowobudowanych budynkach oraz w budynkach poddawanych modernizacji;
- Promować włączanie się właścicieli budynków do efektywnych energetycznie i przyjaznych środowisku lokalnych systemów energetycznych;
- Stworzyć kompleksowy system doradztwa energetycznego opartego na ekspertach;
- Wzmocnić rolę banków w procesie poprawy efektywności energetycznej budynków.

¹ https://sape.org.pl/wp-content/uploads/2021/01/RoundBaltic_Diagnoza-krajowa.pdf

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

PROGRAM WYDARZENIA

9:15 – 10:45 Sesja plenarna

Moderator Pan Szymon Liszka – Prezes Zarządu SAPE, Prezes Zarządu FEWE

Otwarcie:

- **Pan Szymon Liszka** – Prezes Zarządu SAPE,
- **Pan Włodzimierz Kiciński** – Wice-Prezes Zarządu, Związek Banków Polskich

Wprowadzenie:

1. **Bariery w docieraniu do beneficjentów wsparcia dla projektów EE w budynkach, MŚP i samorządach**
Pan Szymon Liszka - szczebel krajowy, Pan Andrzej Rajkiewicz - szczebel regionalny
2. **Zaawansowanie wprowadzenia klas energetycznych do ŚCHE w kontekście RePower EU, (15% budynków ma przejść z klasy G do wyższej), wykorzystanie ŚCHE w procesach finansowania inwestycji**
Pan Andrzej Kaźmierski Dyrektor Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej, Ministerstwo Rozwoju i Technologii
3. **Rekomendacje Raportu Grupy roboczej EEFiG 14B “Efektywność energetyczna przede wszystkim” – Zastosowanie zasad efektywności energetycznej przede wszystkim w zrównoważonym finansowaniu**
Pan Bolesław Meluch, Ekspert Zespół ds. Programów Publicznych i Środowisk Gospodarczych, Związek Banków Polskich
4. **Dane, informacje i ujawnienia związane ze zrównoważonym rozwojem z perspektywy instytucji finansowych standardu informacyjnego dla instytucji finansowych**
Pan Norbert Jeziolowicz, Dyrektor Zespołu Bankowości Detalicznej i Rynków Finansowych, Związek Banków Polskich
5. **Środki KPO na transformację energetyczną**
Pani Monika Dołowiec, Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
6. **Warunki ułatwiające uruchomienie środków prywatnych oraz publicznych na poziomie lokalnym na poprawę i zwiększenie udziału OZE (klastry energetyczne, prosument lokatorski)**
Pan Łukasz Tomaszewski, Dyrektor Departamentu Odnawialnych Źródeł Energii, Ministerstwo Klimatu i Środowiska

10:45 – 11:00 Przerwa

11:00 – 12:30 Równoległe sesje tematyczne: prezentacje i wprowadzenie do dyskusji

12:30 – 13:30 Lunch

13:30 – 15:00 Równoległe sesje tematyczne: Dyskusja

15:00 – 15:15 Przerwa

15:15 – 16:00 Sesja plenarna: podsumowanie prac w grupach, zakończenie i rekomendacje na przyszłość

16:00 – 18:00 Networking

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

Sprawozdanie z Sesji Plenarnych: otwarcia i podsumowania prac

Sesja Plenarna – otwarcie

Prezentacje dostępne są po kliknięciu w tytuł wystąpienia w tekście lub na stronie wydarzenia:

<https://sape.org.pl/roundbaltic-trzeci-okragly-stol/>

W wystąpieniu witającym uczestników spotkania, **Pan Włodzimierz Kiciński, Wiceprezes Zarządu Związku Banków Polskich** podkreślił, że polskie banki są odpowiedzialne w trzech czwartych za finansowanie polskiej gospodarki w tym działań związanych z transformacją energetyczną. Zwrócił uwagę na wpływ taksonomii tj. ram ułatwiających zrównoważone inwestycje na działanie sektora bankowego i jego klientów zauważając wzrost inwestycji w tej dziedzinie. Wyraził satysfakcję z udziału ZBP w inicjatywie Okrągłych Stołów i zapewnił o jej dalszym poparciu.

Z kolei zabrał głos **Prezes Zarządu SAPE – Pan Szymon Liszka**, który podkreślił zbliżający się koniec projektu RoundBaltic oraz jego najważniejsze efekty czyli 15 Regionalnych Okrągłych Stołów oraz 3 Krajowe Okrągłe Stoły.

1. Bariery w docieraniu do beneficjentów wsparcia dla projektów EE w budynkach, MŚP i samorządach

Pan Szymon Liszka - szczebel krajowy, Pan Andrzej Rajkiewicz - szczebel regionalny

W ramach projektu RoundBaltic organizowany były Okrągłe Stoły dotyczące Finansowania Efektywności Energetycznej na poziomie regionalnym i krajowym:

- I Krajowy Okrągły Stół - 23-24 marca 2021
- II Krajowy Okrągły stół - 25 maja 2022 r.
- 15 Regionalnych Okrągłych Stołów

Wydarzenia te były poprzedzone sporządzeniem diagnozy krajowej i regionalnych, a każde z nich zostało podsumowane na sprawozdaniu wraz z rekomendacjami dla interesariuszy rynku finansowania efektywności energetycznej.

Podczas Okrągłych Stołów poruszono szereg tematów związanych z efektywnością energetyczną i poprawą efektywności gospodarowania energią. Wśród głównych tematów znalazły się termomodernizacja budynków, efektywność energetyczna w MŚP, kompleksowa obsługa inwestorów, usługi energetyczne (ESCO), doradztwo energetyczne, społeczności energetyczne oraz efektywność energetyczna w jednostkach samorządowych.

Rekomendacje wynikające z dyskusji na Okrągłych Stołach znalazły swoje odzwierciedlenie w Długoterminowej Strategii Renowacji Budynków, przyjętej przez Rząd RP w lutym 2022 roku. Instytucje finansowe i samorządowe wykorzystywały te rekomendacje przy tworzeniu instrumentów wsparcia. Uruchomiono również wiele projektów, które kompleksowo wspierają realizację inwestycji, opierając się na mechanizmie ELENA.

W trakcie prezentacji poruszono również bariery, z jakimi spotykają się beneficjenci projektów związanych z efektywnością energetyczną. Wśród tych problemów znalazły się konieczność osiągnięcia trwałej poprawy efektywności energetycznej, racjonalne wykorzystanie środków publicznych w celu uruchomienia potencjału rynku i finansowania inwestycji prywatnymi środkami, oraz rozwój rynku usług energetycznych.

W raportach z Okrągłych Stołów na stronie projektu: sape.org.pl/roundbaltic/ znajdują się szczegółowe omówienie zidentyfikowanych problemów oraz propozycje ich rozwiązań. Wskazano również na potrzebę koordynacji działań w zakresie poprawy efektywności energetycznej, mierzenia i trwałości efektów, zwiększenia poziomu ambicji w zakresie termomodernizacji oraz dostępności doradztwa technicznego i finansowego. Ważnym postulatem zgłaszanym przez uczestników Okrągłych Stołów w 7 województwach jest poprawa informacji o często nakładających się instrumentach wsparcia dostępnych dla tego samego typu beneficjentów np. właścicieli budynków.

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

W ramach projektu ROUNDBALTIC realizowano różne formy wsparcia merytorycznego i facylitacji działań. Przykłady to Mazowsze bez Smogu, STOP SMOG w Warszawie, projekt Interreg RenoWave na Śląsku, porozumienie ws. wykorzystania ELENA EU na Dolnym Śląsku, Masovia4EEWave oraz instrumenty finansowe dla MŚP na Podlasiu z wykorzystaniem środków UE z RPO.

Podsumowując, podczas prezentacji omówiono wiele inicjatyw, projektów i rekomendacji dotyczących efektywności energetycznej i poprawy gospodarki energią. Wskazano na bariery i problemy, jak również przedstawiono propozycje ich rozwiązań. Istnieje potrzeba większej koordynacji działań, zwiększenia ambicji i dostępności różnych form wsparcia inwestycji. Inicjatywy typu one-stop-shop oraz rozwój rynku usług energetycznych mają duże znaczenie dla dalszego rozwoju efektywności energetycznej.

2. Zaawansowanie wprowadzenia klas energetycznych do ŚCHE w kontekście RePower EU, (15% budynków ma przejść z klasy G do wyższej), wykorzystanie ŚCHE w procesach finansowania inwestycji

Pan Andrzej Kaźmierski Dyrektor Departamentu Gospodarki Niskoemisyjnej, Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Podczas prezentacji omówiono najważniejsze zagadnienia związane z wprowadzeniem klas charakterystyki energetycznej do systemu oceny energetycznej budynków. Zdefiniowano klasy charakterystyki energetycznej, omówiono prowadzone prace legislacyjne zarówno na poziomie krajowym, jak i unijnym, oraz przedstawiono wykorzystanie świadectw charakterystyki energetycznej i klas charakterystyki energetycznej w procesach finansowania inwestycji.

Prezentowano prace legislacyjne, w tym prekonsultacje dotyczące zmian regulacji, przygotowanie projektu nowego rozporządzenia w sprawie wyznaczania charakterystyki energetycznej oraz główne założenia tego projektu. Projekt ma na celu zapewnienie zgodności z dyrektywą, uwzględnienie zmian w sposobie wyznaczania charakterystyki energetycznej, aktualizację stanu normalizacji i odpowiedź na postulaty zmian zgłaszane przez różne strony.

Omówiono również sposoby ustalania klas charakterystyki energetycznej. Skala obejmuje klasy od A (najlepsza) do G (najgorsza), z dodatkową klasą A+ dla budynków bezemisyjnych i klasą A dla budynków o standardzie odpowiadającym budynkom bezemisyjnym. Pozostałe klasy (B-F) mają równomierny rozkład zakresów wskaźników charakterystyki energetycznej.

W kontekście projektu dyrektywy dotyczącej charakterystyki energetycznej budynków omówiono również działania mające na celu poprawę charakterystyki energetycznej budynków o najgorszej charakterystyce. Zaprezentowano różne zmiany, które powinny być podejmowane w zależności od klasy charakterystyki energetycznej i porównania z innymi budynkami.

Prezentowano również wykorzystanie świadectw charakterystyki energetycznej i klas charakterystyki energetycznej w procesach finansowania inwestycji. Obecnie procedura wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku jest stosowana w audytach energetycznych dla termomodernizacji, a wymogi programów finansowanych ze środków UE odwołują się do tych audytów. Świadectwa charakterystyki energetycznej przed i po inwestycji mogą służyć jako narzędzie weryfikacji osiągnięcia celów poprawy efektywności energetycznej.

Podsumowując, prezentacja przedstawiła kluczowe informacje dotyczące klas charakterystyki energetycznej budynków, prowadzonych prac legislacyjnych, oraz wykorzystania świadectw charakterystyki energetycznej i klas charakterystyki energetycznej w procesach finansowania inwestycji. Omówiono również planowane zmiany w sposobie wyznaczania charakterystyki energetycznej budynków, które mają na celu poprawę efektywności energetycznej i zgodność z dyrektywą.

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

3. Rekomendacje Raportu Grupy roboczej EEFiG 14B "Efektywność energetyczna przede wszystkim" – Zastosowanie zasad efektywności energetycznej przede wszystkim w zrównoważonym finansowaniu

Pan Bolesław Meluch, Ekspert Zespół ds. Programów Publicznych i Środowisk Gospodarczych, Związek Banków Polskich

Prezentacja dotyczy rekomendacji zawartych w raporcie Grupy Roboczej ds. Efektywności Energetycznej w Finansowaniu Zrównoważonym (EEFiG 14B) pt. "Efektywność Energetyczna Przede Wszystkim" - EE1st w zrównoważonym finansowaniu. Raport ten ma na celu promowanie zasad efektywności energetycznej w sektorze finansowym. Prezentacja zawiera następujące kluczowe punkty:

1. Definicja "Efektywność Energetyczna Przede Wszystkim" obejmuje uwzględnianie alternatywnych opłacalnych środków, zwiększenie efektywności zapotrzebowania na energię i dostaw energii, uwzględnienie efektywności energetycznej w planowaniu i decyzjach politycznych, racjonalizację kosztów oszczędności energii oraz inicjatywy w zakresie reagowania na popyt i wydajniejszego przetwarzania, przesyłania i dystrybucji energii.
2. Raport wskazuje na znaczącą niewydolność rynku, taką jak brak uznania potrzeby opracowania dokumentacji techniczno-analitycznej, brak wymogów dotyczących wyższej efektywności energetycznej, brak umiejętności identyfikacji i rozwijania efektywnych energetycznie aktywów oraz brak zachęt dla inwestorów i pożyczkodawców do rozważania bardziej efektywnych energetycznie opcji.
3. Instytucje finansowe napotykać na przeszkody, takie jak brak wiedzy technicznej w zakresie efektywności energetycznej, trudności z aktualizacją procesów zgodności z wymogami efektywności energetycznej, obawy przed spowolnieniem lub uniemożliwieniem udzielania kredytów, a także brak wyraźnych powiązań między zrównoważonym finansowaniem a poprawą efektywności energetycznej.
4. Raport sugeruje, że inwestycje w efektywność energetyczną są istotne dla osiągnięcia celów związanych z redukcją emisji i poprawą bezpieczeństwa energetycznego. Jednak efektywność energetyczna często pozostaje niewidoczna w głównych ramach sprawozdawczości ESG i zrównoważonych finansów.
5. Grupa Robocza EEFiG 14B opracowała zalecenia dla decydentów politycznych i instytucji finansowych, które mają na celu zwiększenie zastosowania zasady "Efektywność Energetyczna Przede Wszystkim". Rekomenduje się uwzględnienie efektywności energetycznej we wszystkich decyzjach inwestycyjnych i kredytowych, opracowanie narzędzi wspierających identyfikację i ocenę efektywności energetycznej oraz uwzględnienie efektywności energetycznej w szerszych celach i programach zrównoważonego rozwoju.
6. Raport podkreśla potrzebę budowania wiedzy i umiejętności związanych z efektywnością energetyczną w instytucjach finansowych oraz włączenia efektywności energetycznej do polityki strategicznej i zrównoważonego rozwoju instytucji.

Na zakończenie prezentacji podkreśla się, że efektywność energetyczna ma istotne znaczenie dla osiągnięcia celów związanych z redukcją emisji i zrównoważonym rozwojem. Wdrażanie zasady "Efektywność Energetyczna Przede Wszystkim" w sektorze finansowym wymaga zaangażowania decydentów politycznych, instytucji finansowych i innych podmiotów, aby zapewnić bardziej zrównoważone finansowanie i osiągnąć pozytywne rezultaty dla środowiska i gospodarki.

4. Dane, informacje i ujawnienia związane ze zrównoważonym rozwojem z perspektywy instytucji finansowych standardu informacyjnego dla instytucji finansowych

Pan Norbert Jeziolowicz, Dyrektor Zespołu Bankowości Detalicznej i Rynków Finansowych, Związek Banków Polskich

Prezentacja skupia się na ramach prawnych związanych z zrównoważonymi finansami. Przedstawione zostają istniejące akty prawne oraz ich wpływ na sektor finansowy w kontekście czynników ESG (Environmental, Social, Governance). Regulacje te mają na celu zobowiązanie instytucji finansowych do oceny wpływu własnej działalności na cele zrównoważonego rozwoju,

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

uwzględniania czynników ESG w produktach i usługach, zarządzania ryzykiem ESG oraz ujawniania informacji dotyczących powiązań z czynnikami ESG.

W prezentacji podkreślone zostaje, że regulacja w zakresie zrównoważonych finansów jest fragmentaryczna i występuje w różnych aktach prawnych, dotyczących różnych obszarów działalności banków. Wśród tych obszarów znajdują się zrównoważone inwestycje, zarządzanie ryzykiem ESG, uwzględnianie czynników ESG w kredytach i produktach finansowych, ujawnianie informacji oraz relacje z klientami, partnerami biznesowymi i akcjonariuszami.

Prezentacja szczegółowo omawia dwie kluczowe regulacje: Taksonomię oraz Rozporządzenie w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych (SFDR).

Taksonomia odgrywa istotną rolę, tworząc system klasyfikacji/oceny działalności gospodarczych w kontekście zrównoważonego rozwoju. Ustala się, czy dana działalność jest zrównoważona środowiskowo, co ma wpływ na określenie stopnia zrównoważenia danej inwestycji. Banki muszą ujawniać Green Asset Ratio (GAR), czyli wskaźnik zieloności aktywów, pokazujący, w jakim stopniu aktywa banku są powiązane z działalnością zrównoważoną środowiskowo.

SFDR wprowadza obowiązki ujawnień na etapie przedkontraktowym i okresowych ujawnień w przypadku udostępniania zrównoważonych inwestycji. Dodatkowo regulacja ta wprowadza definicje zrównoważonych inwestycji i regułę double materiality, czyli informowanie klientów zarówno o wpływie czynników ESG na wartość inwestycji, jak i o wpływie inwestycji na cele zrównoważonego rozwoju.

Prezentacja przedstawia również inne obszary prawne, w których pojawiają się wątki ESG, takie jak zarządzanie ryzykiem ESG, dystrybucja produktów finansowych, czy standardy zielonych obligacji.

Wyzwania dla sektora bankowego wynikają z fragmentaryzacji regulacji oraz braku dostępności danych ESG. Banki muszą radzić sobie z różnorodnością przepisów i interpretacją ich obowiązków. Ponadto, nowe obowiązki raportowe wymagają mierzenia i definiowania nowych wskaźników, dla których brakuje dostępnych danych.

Podsumowując, prezentacja koncentruje się na ramach prawnych związanych z zrównoważonymi finansami, uwzględniających czynniki ESG. Przedstawia kluczowe regulacje, takie jak Taksonomia i SFDR, oraz wskazuje na wyzwania i trudności, z którymi sektor bankowy musi się zmierzyć w kontekście implementacji tych regulacji.

5. Środki KPO na transformację energetyczną

Pani Monika Dołowiec, Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Prezentacja dotyczy rewizji KPO (Krajowego Planu Odbudowy) oraz jej wpływu na transformację energetyczną. W ramach aktualizacji alokacji i struktury KPO uwzględniono program REPowerEU. Przedstawiono zmiany w alokacji i strukturze KPO oraz zakres alokacji dotacji i pożyczek dla programu REPowerEU.

Przedstawiono uwarunkowania polskiego rozdziału REPowerEU, w tym alokację dotacji i pożyczek oraz termin realizacji. Wymieniono cele CSR (Common Strategic Framework) oraz kryteria taggingu, takie jak tagging klimatyczny i cyfrowy, które muszą być uwzględnione w projektach REPowerEU. Wskazano również konieczność spójności działań z KPO i innymi inwestycjami finansowanymi ze środków UE.

Podkreślono również powiązania KPO z innymi działaniami, takimi jak budowa infrastruktury gazu ziemnego, wspieranie systemu energetycznego, budowa farm wiatrowych, inwestycje w technologie wodorowe, efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach, inwestycje w źródła ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków.

Przedstawiono rozdział REPowerEU na część dotacyjną i pożyczkową, wraz z konkretnymi alokacjami dla różnych projektów, takich jak rozwój sieci przesyłowych, instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne, zero- i niskoemisyjny transport,

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

systemy magazynowania energii, budowa lub modernizacja sieci dystrybucyjnych na obszarach wiejskich oraz wsparcie instytucji realizujących reformy i inwestycje REPowerEU.

Przedstawiono również instrumenty finansowe w ramach REPowerEU, a także przykładowe typy projektów objętych programem, takie jak infrastruktura ładowania i tankowania, procesy produkcyjne przyjazne dla środowiska, zakup ekologicznych pojazdów, efektywność energetyczna przedsiębiorstw i budynków, wsparcie OZE i CHP, energooszczędne systemy ogrzewania i chłodzenia, projekty dotyczące surowców krytycznych oraz przekwalifikowanie siły roboczej.

Została również przedstawiona tabela aktualnych naborów dotyczących transformacji energetycznej z którą można zapoznać się w prezentacji.

Podsumowując, prezentacja skupia się na rewizji KPO i programie REPowerEU w kontekście transformacji energetycznej. Przedstawia alokację środków, cele i kryteria taggingu, a także konkretne projekty i instrumenty finansowe związane z programem REPowerEU.

Przyjęto do rozpatrzenia wniosek zgłoszony przez Andrzeja Rajkiewicza dotyczący poprawy informacji o często nakładających się instrumentach wsparcia dostępnych dla tego samego typu beneficjentów np. właścicieli budynków

6. Warunki ułatwiające uruchomienie środków prywatnych oraz publicznych na poziomie lokalnym na poprawę i zwiększenie udziału OZE (klastry energetyczne, prosument lokatorski)

Pan Łukasz Tomaszewski, Dyrektor Departamentu Odnawialnych Źródeł Energii, Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Prezentacja dotyczyła rozwoju OZE w Polsce oraz inicjatyw mających na celu wspieranie tego sektora. W ciągu ostatnich kilku lat moc zainstalowana w OZE wzrosła trzykrotnie, osiągając obecnie 23,4 GW. Przewiduje się, że do 2030 roku moc zainstalowana w OZE wzrośnie do 50 GW, a do 2040 roku nawet do 88 GW, z dominującą rolą fotowoltaiki.

Magazyny energii stanowią istotny element systemu elektroenergetycznego, umożliwiając optymalizację inwestycji w sieci oraz absorpcję nadwyżek energii wytwarzanej z OZE. Przewiduje się rozwój magazynów energii do poziomu około 2,5 GW w 2030 roku, a do 2040 roku ta liczba może ulec podwojeniu.

Klastry energii mają na celu wytwarzanie, dystrybucję i magazynowanie energii elektrycznej na własne potrzeby członków społeczności. Przynoszą one wiele korzyści, takich jak poprawa lokalnego bezpieczeństwa energetycznego, szersze wykorzystanie miejscowych zasobów oraz rozwój lokalnych społeczności i przedsiębiorczości. Obecnie w Polsce działa około 170 klastrów energii, a zgodnie z planami ma ich funkcjonować 300 w 2030 roku.

W ramach wsparcia dla klastrów energii został opracowany projekt ustawy, który ma zapewnić przejrzyste zasady współpracy oraz dedykowany system wsparcia. Kluczowe elementy tego systemu to zwolnienie z opłat związanych z energią odnawialną, niższe koszty dystrybucji oraz wpis do rejestru klastrów energii umożliwiający korzystanie z tego wsparcia.

Prezentacja omawiała także różne programy mające na celu rozwój OZE i poprawę efektywności energetycznej. Programy takie jak "Mój Prąd", "Czyste Powietrze" i "Energia dla wsi" oferują dotacje i pożyczki dla osób fizycznych, spółdzielni mieszkaniowych, jednostek samorządu terytorialnego i innych podmiotów, wspierając inwestycje w mikroinstalacje fotowoltaiczne, magazyny energii, pompki ciepła i inne technologie związane z OZE.

Wnioskiem z prezentacji jest fakt, że rozwój OZE w Polsce ma duży potencjał, a rząd i ministerstwa podejmują działania mające na celu stymulację tego sektora. Poprawa ram prawnych i wprowadzenie wsparcia finansowego dla inwestorów oraz klastrów energii mają przyczynić się do dynamicznego rozwoju OZE w kraju, co przyniesie korzyści środowiskowe, społeczne i gospodarcze.

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

Sesja Plenarna – podsumowanie prac w grupach

Moderatorzy i sprawozdawcy z każdej z sesji tematycznej przedstawili główne rekomendacje opracowane przez zespoły uczestników. Szymon Liszka pogratulował uczestnikom otwartości dyskusji we wszystkich sesjach tematycznych.

Inicjatywa kontynuowania Okrągłych Stołów została również przedstawiona przez Andrzeja Rajkiewicza wraz z poparciem Związku Banku Polskich co zostało odebrane aplauzem przez uczestników wydarzenia.

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

Sprawozdanie z sesji 1: Sustainable Finance - wpływ unijnej taksonomii środowiskowej na instytucje finansowe i przedsiębiorstwa

Prezentacje dostępne są po kliknięciu w tytuł wystąpienia w tekście lub na stronie wydarzenia:

<https://sape.org.pl/roundbaltic-trzeci-okragly-stol/>

Sesja była poświęcona przedyskutowaniu kierunków możliwych działań niezbędnych do podjęcia w odpowiedzi na nowe wymagania związane z taksonomią nałożone zarówno na sektor finansowy jak i na przedsiębiorstwa. Owe wymagania wprowadzają m.in. obowiązek ujawniania danych niefinansowych przez coraz szerszą grupę przedsiębiorstw. Ujawniane dane niefinansowe zawierają m.in. informację o śladzie węglowym organizacji wraz z ich łańcuchem dostawców. Z drugiej strony sektor finansowy będzie podlegał obowiązkowi ujawniania m.in. wskaźnika GAR (Green Asset Ratio), który ma opisywać udział aktywów zgodnych z taksonomią w całkowitym bilansie. Spodziewany jest istotny wpływ wyżej opisanych mechanizmów na dostępność i koszt pozyskiwania finansowania. Nowe obowiązki skutkują nowymi wyzwaniami, często natury technicznej i organizacyjnej, do których należy starannie przygotować obie strony procesów finansowych.

Program Sesji

Moderator: Pan Bolesław Meluch, Związek Banków Polskich

Sprawozdawca: Pan Marek Amrozy, Narodowa Agencja Poszanowania Energii S.A.

11:00 – 12:30 Prezentacje i wprowadzenie do dyskusji

1. **Szok energetyczny – reakcja biznesu i wsparcie transformacyjne banków na przykładzie ING Banku Śląskiego SA** – Pan Leszek Kąsek, Starszy Ekonomista, Zrównoważony Rozwój, Biuro Analiz Makroekonomicznych, ING Bank Śląski S.A.
2. **Raportowanie zrównoważonego rozwoju zgodnie z dyrektywą CSRD i standardami ESRS – czy instytucje finansowe uzyskają komplet informacji o efektywności energetycznej przedsiębiorstw?** Piotr Biernacki, ESG Reporting Partner – MATERIALITY, Członek Sustainability Reporting TEG – EFRAG, Przewodniczący Komitetu Zrównoważonego Rozwoju – Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych
3. **Weryfikacja danych ujawnianych w ramach raportowania niefinansowego**, Pan Mikołaj Potocki, Bureau Veritas
4. **Rola instytucji finansowych w wystandaryzowaniu danych generowanych przez klientów banków na przykładzie Banku Santander SA** – Pani Zofia Piwowarek, ESG Chapter Leader, Tribe ESG & Home Solutions, Santander Bank Polska

12:30 – 13:30 Lunch

13:30 – 15:00 Sesje tematyczne: Dyskusja

Pytania kierujące dyskusję:

1. Czy polskie banki i jeżeli tak, to w jakim stopniu, uwzględniają element efektywności energetycznej w swoich instrumentach dla klientów?
2. Jak powinno się zoperacjonalizować kwestię efektywności energetycznej w przedsiębiorstwie czy w banku, począwszy od ujęcia oszczędności energii w strategiach ogólnych, a następnie w narzędziach operacyjnych?
3. W jakim zakresie, skupiając się bardziej na redukcji emisji, którą można osiągnąć poprzez zmiany współczynników emisji po stronie podaży lub rynku, zdoła się osiągnąć wymiar efektywności energetycznej przy udzielaniu kredytów hipotecznych, inwestycji w nowe konstrukcje, renowacji budynków i działalności MŚP?
4. Jakie są warunki włączenia efektywności energetycznej do polityki strategicznej, zrównoważonego rozwoju instytucjonalnego i polityki klimatycznej, biorąc pod uwagę, iż efektywność energetyczna nie może występować samodzielnie, ale musi być zintegrowana z szerszymi inicjatywami, systemami i procedurami na rzecz zrównoważonego rozwoju?

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

5. Jakie są konkretne narzędzia, które pomagają klientom zidentyfikować i ocenić możliwości w zakresie efektywności energetycznej?
6. Jak bank podchodzi do zapewnienia narzędzi i stałego wsparcia, aby pracownicy banków mogli zrozumieć, zidentyfikować i ocenić możliwości związane z efektywnością energetyczną oraz docenić ich wartość?
7. Jak przedstawiane są wymogi, instrumenty czy kryteria zapewniających uzyskanie efektywności energetycznej w procesach zapewniających należytą staranność i inicjowanie transakcji biznesowych przez banki?
8. Czy banki mają coraz większą motywację poszukiwania klientów „zielonych”?
9. Czy klienci udostępniają dane do oceny ryzyka klimatycznego przez banki?
10. Jakie modele biznesowe budują banki i ich klienci, aby uzyskać oszczędność energii?
11. Czy właściwe jest stwierdzenie, iż banki budują wiedzę i pomagają w szkoleniach i przygotowaniu klienta, czyli banki uczą się razem z klientem i przechodzą przez transformację razem z klientem?
12. Jaka powinna wyglądać metodyka pozwalająca na uzyskanie porównywalności, transparentności i dostępności danych o uzyskiwanej efektywności energetycznej, biorąc pod uwagę, iż dostępne dane dla szacowania ryzyka środowiskowego charakteryzują się bardzo dużą rozpiętością – to jest skala, z którą należy się zmierzyć?
13. Jakiego rodzaju dane powinny być dostępne, biorąc pod uwagę fakt, iż posługujemy się modelami opartymi o dane historyczne lub statystyczne, a dla oceny ryzyka środowiskowego takie dane nie są dostępne?
14. Jak podchodzić do horyzontu szacowania ryzyka związanego z wpływem na środowisko, gdy dla szacowania ryzyka klimatycznego okres jest nawet trzydziestoletni – czy jest możliwe pozyskanie takich danych?
15. Czy uwzględniany jest fakt, iż ryzyko klimatu przekłada się na parametry makroekonomiczne – gwałtowne zjawiska mają zasięg lokalny, a banki mają większą skalę działania i trudno jest tym zarządzić profilem ryzyka?
16. Czy zasadne jest opracowanie standardów oceny wniosków o finansowanie w zakresie EE? Na początek może w 4 zidentyfikowanych przez EEFiG rodzajach inwestycji?
17. Czy zasadne jest opracowanie materiałów i zaoferowanie usług szkoleniowych dla pracowników sektora finansowego w w/w zakresie?
18. Jakiego rodzaju narzędzia mogłyby ułatwić instytucjom finansowym stosowanie zasad EE1st w praktyce? W jaki sposób można by je opracować i upowszechnić?
19. Jaka forma współpracy pomiędzy instytucjami finansowymi a dostawcami specjalistycznych usług doradczych byłaby najbardziej odpowiednia? Czy dostawcy specjalistycznych usług doradczych powinni być objęci nadzorem kompetencji (certyfikacja)? Czy może dane powinny być poddawane weryfikacji przez trzecią stronę?
20. Czy zasadne byłoby stworzenie platformy wymiany doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy IF? Jeśli tak, to w jakiej formie?

Prezentacje

1. [Szok energetyczny – reakcja biznesu i wsparcie transformacyjne banków na przykładzie ING Banku Śląskiego S.A.](#),

Pan Leszek Kąsek, Starszy Ekonomista, Zrównoważony Rozwój, Biuro Analiz Makroekonomicznych, ING Bank Śląski S.A.

Prelegent omówił sytuację przedsiębiorstw wynikającą ze wzrostu cen nośników energii. Wniosek: wzrost cen energii dotknął istotnie nie tylko przedsiębiorstwa energochłonne ale również pozostałe. Przedsiębiorstwa wciąż wstrzymują się z inwestycjami czekając na środki dotacyjne z KPO. Dostępność i atrakcyjność finansowania w krótkiej i długoterminowej perspektywie ma kluczowe znaczenie dla finansowania transformacji energetyczno-klimatycznej.

2. [Rola instytucji finansowych w wystandaryzowaniu danych generowanych przez klientów banków na przykładzie Banku Santander SA](#), Pani Zofia Piwowarek, ESG Chapter Leader, Tribe ESG & Home Solutions, Santander Bank Polska

Prelegentka omówiła sytuację z perspektywy rynku bankowości detalicznej. W ostatnim roku zauważalnie zmniejszyła się ilość transakcji na rynku zielonych obligacji co mogło być spowodowane wojną przenoszącą zainteresowanie inwestorów na inne obszary. Sektor finansowy ma od stycznia 2024 r. narzucony szereg nowych obowiązków w zakresie ujawniania danych

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

finansowych i niefinansowych z uwzględnieniem taksonomii. Od roku 2026 wprowadzony zostanie m.in. wskaźnik GAR (Green Asset Ratio). Wyzwaniem na tym polu jest w szczególności sektor MŚP, co do którego spodziewany jest problem z przygotowaniem niezbędnych danych. W odpowiedzi na nadchodzące wyzwania bank przygotowuje m.in. kalkulator śladu węglowego dla swoich klientów, który ma być narzędziem pomocnym w obliczeniu emisji w zakresie 1 i 2.

3. Raportowanie zrównoważonego rozwoju zgodnie z dyrektywą CSRD i standardami ESRS – czy instytucje finansowe uzyskają komplet informacji o efektywności energetycznej przedsiębiorstw? Pan Piotr Biernacki, ESG Reporting Partner – MATERIALITY, Członek Sustainability Reporting TEG – EFRAG, Przewodniczący Komitetu Zrównoważonego Rozwoju – Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych

Prelegent przedstawił perspektywę EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group), która stworzyła na poziomie UE standardy raportowania niefinansowego. Dotychczasowe i nadchodzące zmiany w tym zakresie należy określić jako “dynamiczne” i można się spodziewać dalszych nowelizacji. Dyrektywa CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive, Dyrektywa w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju) wprowadzi obowiązkowe standardy raportowania, więc nie będzie już dowolności odnośnie formy i zakresu ujawnianych danych. Informacje i raporty będą zdigitalizowane, lecz nie w formie pliku typu .pdf z opisowym przedstawieniem sytuacji tylko w postaci funkcjonalnej bazy danych. W odniesieniu do nadchodzących zmian Prelegent wskazał, że raportowanie niefinansowe od przyszłego roku ma schodzić na niższe piętra łańcuchów dostaw - czyli na coraz mniejsze spółki. Ale raportowanie zużycia energii dotyczyć ma tylko tych spółek dla których jest to “istotny” aspekt. Przy czym będą określone ogólne zasady ustalania istotności. Wskaźnik intensywności energetycznej kWh/EUR przychodu mają raportować tylko spółki mające istotny wpływ na klimat. W związku z tym, w w/w zakresie do instytucji finansowych będą dostarczane wystandaryzowane dane dotyczące zużycia energii. Szacuje się, że ten obowiązek obejmie ok. 3500 przedsiębiorstw w Polsce. Dane będą raportowane na poziomie grup kapitałowych, spodziewany jest zatem brak danych bardziej szczegółowych - np. na poziomie jednego zakładu lub jednej spółki z grupy kapitałowej, co może znacząco utrudniać proces wymiany adekwatnych danych z instytucjami finansowymi.

4. Weryfikacja danych ujawnianych w ramach raportowania niefinansowego Pan Mikołaj Potocki, Bureau Veritas

Prelegent omówił sytuację z perspektywy jednostki weryfikującej dane zgodnie z obowiązującymi normami i legislacją. Zmiana dyrektywy NFRD (ang. Nonfinancial Disclosure Reporting Directive) wprowadza obowiązek weryfikacji danych niefinansowych. Z kolei Global Reporting Initiative (GRI) wskazuje na szereg korzyści ze standaryzacji i weryfikacji danych niefinansowych. Podmioty uprawnione do weryfikacji definiuje obecnie każde państwo członkowskie indywidualnie. W Polsce w tym zakresie odpowiedzialne jest Ministerstwo Finansów, które pracuje nad opracowaniem założeń dotyczących wymaganych kompetencji jednostek weryfikujących w Polsce. Europejskie standardy dla podmiotów weryfikujących opracowuje aktualnie Komisja Europejska i ma je opublikować do 2026 r. Niemniej, adekwatne standardy już są zebrane w serii norm dobrowolnych do stosowania, które najprawdopodobniej będą podstawą do zasad opracowanych przez legislatora krajowego i europejskiego. Wg tych standardów audytor weryfikujący ma m.in. obowiązek zweryfikowania również danych źródłowych wykorzystanych do wyliczenia wyników, co istotnie wpłynie zarówno na sposób przygotowywania danych jak i na pracochłonność czynności weryfikacyjnych. Co oznacza, że rynek powinien się już teraz intensywnie przygotowywać do zbierania odpowiednich danych w zakresie i formie zgodnej z dostępną normalizacją.

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

Dyskusja

Podsumowanie dyskusji

- Świadomość i kompetencje w kwestii ujawniania danych niezbędnych do ustalenia "zieloności" / zgodności z taksonomią istnieje obecnie głównie wśród dużych spółek giełdowych. Spodziewanym problemem będzie wielka luka kompetencyjna w segmencie MŚP. Niemniej, niektóre banki zaczynają już wymagać od swoich klientów, również z sektora MŚP, informacji odnoszących się do zgodności z taksonomią w celu oceny wniosku kredytowego. Jednak tego typu proces ewolucyjny może okazać się nieadekwatny do tempa koniecznych zmian. Przykładowo - podczas dyskusji zidentyfikowano BNP Paribas jako jeden z banków, które już obecnie warunkują poziom oprocentowania od wpływu na środowisko. Również Bank Millennium posiada wewnętrzną procedurę identyfikacji "zielonych" inwestycji. W świetle tego typu procedury dla finansowania obrotowego brana jest pod uwagę strategia firmy i zobowiązanie klienta do realizacji celów ESG. Dla finansowania projektowego oceniany jest rodzaj konkretnej inwestycji i jej wpływ na środowisko.
- Dostępne są różne narzędzia i poradniki mogące pomóc w zakresie oceny zgodności z taksonomią. Np. istnieje serwis "Klimada 2.0" (<https://klimada2.ios.gov.pl/>), na którym opracowane są dane dotyczące rodzajów ryzyka klimatycznego, które mogą być pomocne przy szacowaniu ryzyka związanego np. z adaptacją do zmiany klimatu. A np. na stronie BGK przy zakładce grant OZE (<https://www.bgk.pl/krajowy-plan-odbudowy/grant-oze/#c26363>) udostępniony jest poradnik nt. standardu oceny budynków pod kątem wymagań 12 dotyczących zgodności z taksonomią inwestycji. Są one opisane w: "Poradnik dla inwestorów realizujących inwestycje mieszkaniowe finansowane z udziałem środków KPO" (https://www.bgk.pl/files/public/Pliki/Fundusze_i_programy/Programy/Program_TERMO/Poradnik_DNSH_dla_inwestorow_styczen_2023.pdf). Na szczeblu unijnym oraz krajowym funkcjonuje Platforma zrównoważonego finansowania, która ma opracować sektorowe wymagania zgodności z taksonomią dla różnych rodzajów działalności gospodarczej (<https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/zrownowazone-finansowanie>).
- Banki, jako silniejsze podmioty, mogą być podmiotami, które przygotują modele określania zakresu i formy informacji pozyskiwanych od kredytobiorców potrzebnych do określania zgodności z taksonomią. Obecnie banki samodzielnie i indywidualnie opracowują tego typu zasady. Zasadnym byłoby wspólne działanie i określenie ustandaryzowanych zasad, tak aby m.in. zachować porównywalność wyników i konkurencyjność różnych ofert kredytowych. Z drugiej strony, opracowanie wspólnych standardów ułatwi kredytobiorcom (zwłaszcza MŚP) korzystanie z produktów finansowych różnych instytucji, gdyż uniknie się konieczności przygotowywania różnych zestawów informacji (ankiet) od różnych banków. BIK (Biuro Informacji Kredytowej) od kilku miesięcy podnosi inicjatywę opracowania wspólnej ankiety ESG. Niemniej, część banków posiadających już swoje procedury ankietujące klientów w celu uzyskania informacji ogólnych wyraża opinie, że może być trudno zintegrować wynik ich dotychczasowej pracy w uniwersalną ankietę dotyczącą wyłącznie zagadnień ESG. Ze względu na dynamikę zmian regulacyjnych oraz mnogość wskaźników firmy skłaniają się do upraszczania zakresu informacji, co rodzi ryzyko utraty części istotnych danych, które mogą okazać się niezbędne w przyszłości, np. w wyniku kolejnych regulacji. Rekomenduje się niezawężanie zakresu informacji przy tworzeniu procedur ankietujących klientów. Związek Banków Polskich powinien podjąć się prac w tym zakresie.
- Uznano, że banki powinny wziąć na swoje barki część nowych obowiązków związanych z taksonomią, to jest m.in.: edukacja rynku, budowanie narzędzi do liczenia emisyjności – szczególnie dla sektora MŚP, a przede wszystkim skuteczne finansowanie transformacji dominującej części gospodarki.
- Istnieje potrzeba zbudowania bazy danych informacji dotyczących spełnienia kryteriów taksonomii przez różne rodzaje działalności. Naturalnym kandydatem do prowadzenia takiej bazy danych wydaje się być ZBP. Podczas dyskusji zgłoszono koncepcję, aby wpisywać dane o obiektach dofinansowanych przez np. NFOŚiGW do bazy danych zarządzanej przez ZBP w celu ułatwienia bankom oceny kredytowej. Zauważono również, że obecnie istnieją różne inne bazy danych – np. Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków, Centralny rejestr charakterystyki energetycznej budynków, itp., które nie są połączone ze sobą funkcjonalnie, więc nie dają możliwości wykorzystania naturalnych synergii. Rekomenduje się podjęcie prac zmierzających do połączenia funkcjonalnego istniejących i nowopowstających baz danych w przedmiotowym zakresie.
- W celu utrzymania prawidłowości oceny ryzyka konieczne są wiarygodne informacje. Jest to to tym bardziej kluczowy aspekt, że część dostępnych informacji - np. zawartych w świadectwach charakterystyki energetycznej budynków może charakteryzować się zróżnicowaną jakością. Być może sektor finansowy / ubezpieczeniowy powinien wziąć bardziej aktywny udział w kontroli jakości dostarczanych informacji w ramach tzw. "deriskingu".
- Warto rozważyć wdrażanie i popularyzowanie ustandaryzowanych rozwiązań "mikroprojektowych" ułatwiających i obniżających koszty transakcyjne finansowania typowych inwestycji - np. w formie predefiniowanej listy "urządzeń

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

- zielonych”, które mogłyby być finansowane np. z preferencyjnego leasingu. Tego typu rozwiązania były już wypracowane na rynku krajowym w ramach projektów typu PolSEFF, czy Green Initiative organizowanych przez EBOR i EBI.
8. Warto rozważyć określenie ustandaryzowanych poziomów śladu węglowego dla budynków, tak aby taki wskaźnik mógł się stać podstawą oceny kredytów hipotecznych pod kątem ESG. Za określenie zgodności z taksonomią powinien odpowiadać deweloper, który klientowi końcowemu powinien udostępnić informację czy budynek jest zgodny z taksonomią czy nie.
 9. Na chwilę obecną istnieje obawa, że rynek nie poradzi sobie w pierwszym okresie z raportowaniem nowych obowiązków, gdyż zidentyfikowana jest luka w zakresie dostępności kadry o odpowiednich kompetencjach, więc istnieje potrzeba pilnego wyszkolenia rzeszy nowych specjalistów. Rekomenduje się pilne zainspirowanie rynku edukacyjnego w tym zakresie.
 10. Impulsy w zakresie śladu węglowego i zgodności z taksonomią stają się coraz bardziej widoczne, zarówno ze strony młodszych klientów produktów kredytowych, ze strony korporacji na ich łańcuchach dostaw, ze strony sektora finansowego (wsp. GAR) na klientów instytucjonalnych, ze strony Funduszy Inwestycyjnych, i szeregu innych kierunków - więc trend wydaje się być jednoznaczny i nieodwracalny. Dodatkowo zasygnalizowano, że np. w zakresie produktów konsumenckich, na etapie uzgodnień jest nowelizacja rozporządzenia eco-design wprowadzająca obowiązek etykietowania produktów kodem, po zeskanowaniu którego klient będzie mógł zapoznać się m.in. ze śladem węglowym produktu. Będzie to kolejny element wpisujący się w megatrend oddziałujący na przedsiębiorstwa, a w konsekwencji na sektor finansowy.

Lista organizacji biorących udział w sesji

Sesja 1	Organizacja
1	AUiPE AG
2	Bank Millennium
3	Bureau Veritas
4	Credit Agricole
5	DSV
6	ESG Reporting
7	Europejski Bank Inwestycyjny
8	FEWE
9	GIG Katowice
10	Konfederacja Lewiatan
11	Ministerstwo Rozwoju i Technologii
12	NAPE
13	PEKAO S.A.
14	PKO BP
15	PROMAR Sp. z o.o.
16	Saint-Gobain Polska
17	Santander Bank Polska
18	Santander Bank Polska SA
19	UN Global Compact Network Poland
20	Urząd Miasta Lublin
21	Veolia Energia Polska
22	Związek Banków Polskich

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

Sprawozdanie z sesji 2: One-Stop-Shop (OSS) jako nowy instrument wdrożenia Dyrektywy EPBD

Prezentacje dostępne są po kliknięciu w tytuł wystąpienia w tekście lub na stronie wydarzenia:

<https://sape.org.pl/roundbaltic-trzeci-okragly-stol/>

Program Sesji

Moderator: Pan Andrzej Rajkiewicz, SAPE

Sprawozdawczyni: Pani Joanna Ogrodniczuk, Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.

11:00 – 12:30 Prezentacje i wprowadzenie do dyskusji

1. **Czeskie doświadczenia ze skupu wierzytelności z umów o poprawę efektywności energetycznej** Pan Robert Pernetta, Doradca ds. Finansów dla Klimatu, Europejski Bank Inwestycyjny
2. **Potrzeba wprowadzenia schematu gwarancji i skupu wierzytelności dla firm ESCO w kontekście rezultatów projektu FinEERGo Dom - funkcja doradcy** – Pan Marek Tobiacelli, Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.
3. **Wyniki pilotażu Programu EPC+ i jego perspektywy** – Pan Piotr Obłękowski, NFOŚiGW
4. **Doświadczenia i perspektywy finansowania efektywności energetycznej ze wsparciem ELENA** – Pani Anna Nikodemaska-Minota, BOŚ Bank
5. **Kluczowe wyzwania związane z wdrażaniem OSS w Polsce** – Pani Justyna Glusman, Fala Renowacji

12:30 – 13:30 Lunch

13:30 – 15:00 Sesje tematyczne: Dyskusja

Pytania kierujące dyskusję:

1. W jaki sposób utworzyć platformę współpracy na rzecz rozwoju firm ESCO?
2. W jaki sposób wdrożyć w Polsce skup wierzytelności ESCO?

OSS to ekosystem wspierający współpracę zarządzających, kontrolujących i wykonawców w procesie poprawy efektywności energetycznej budynków, w skrócie termomodernizacji. Jak w koncepcję OSS wpisują się następujące kwestie:

1. opiekun OSS - osoba, zespół czy instytucja?
2. źródła pokrycia kosztu OSS - właściciel budynku, dotacja czy kompensacja kosztu OSS w związku z mniejszym kosztem/lepszym efektem termomodernizacji?
3. przystąpienie do systemu OSS - jakie korzyści a jakie bariery dla MSP?
4. certyfikacja firm w systemie OSS - pozytywny wpływ na rozwój potencjału wykonawczego w szerokim obszarze termomodernizacji?
5. finansowanie wykonawców w systemie OSS w trakcie realizacji
6. uwarunkowania ewentualnego zainteresowania firm ESCO, wykonujących projekty EPC - jak zapewnić możliwość finansowania w okresie gwarancji efektu?
7. realność standaryzacji dokumentów w systemie OSS i zapewnienia dopływu danych do platformy systemowej

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

Prezentacje

Rozpoczynając sesję, prowadzący Pan Andrzej Rajkiewicz stwierdził, że celem grupy roboczej jest „Pokonywać bariery przed którymi stoją inwestorzy”. Dodał również, że w pewnych przypadkach firma esco to idealny one stop shop z uwagi na fakt, że przygotowuje inwestycje z wykorzystaniem dostępnych środków.

Podkreślił, iż należy pamiętać, że istnieje konieczność ułatwienia samorządom renowacji budynków (15% należy do klasy G) – samorządy, które stoją na skraju bankructwa, będą musiały spowodować w krótkim czasie przejście budynków do wyższej klasy energetycznej.

1. Czeskie doświadczenia ze skupu wierzytelności z umów o poprawę efektywności energetycznej Pan Robert Pernetta, Doradca ds. Finansów dla Klimatu, Europejski Bank Inwestycyjny

EPC: przez jedno zamówienie można dostać różne usługi: projektowanie, instalacje i zarządzanie.

Forfaiting – skup wierzytelności. Forfaiting jedna transakcja przez wiele lat, factoring wiele umów zebranych razem.

Umowa forfaitingowa jest podpisana przed inwestycją, zaś wykup wierzytelności następuje po zrealizowanej inwestycji.

W Czechach umowy forfaitingowe dotyczą tylko kosztów związanych z samą inwestycją. Zarządzanie nie jest częścią umowy. Przy zastosowaniu forfaitingu inwestor spłaca część zobowiązania bankowi a część firmie ESCo. Przy wykupie wierzytelności oddzielamy finansowanie wysokiego ryzyka w trakcie samej inwestycji od niskiego po niej.

Najważniejsze cechy forfaitingu w Czechach:

- umowa trójstronna: umowa esco z inwestorem, esco z bankiem,
- ESCO kompensuje, jeżeli nie ma oszczędności,
- koszty forfaitingu nie są duże a można je dodatkowo łączyć z dotacjami unijnymi.

W Słowacji zobowiązanie z tytułu EPC nie obciąża długu publicznego również po forfaitingu.

2. Rola doradcy oraz potrzeba wprowadzenia schematu gwarancji i skupu wierzytelności dla firm ESCO w kontekście rezultatów projektu FinEERGo Dom – Pan Marek Tobiaccelli , Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.

Przedstawienie Projektu FinEERGo Dom – projekt pokazał istotną rolę doradcy energetycznego ze względu na fakt, że jest to procedura złożona, szczególnie w przypadkach, kiedy w grę wchodzi dotacja a tak było w przypadku Programu Priorytetowego NFOŚiGW - EPC+

Zadania doradcy:

- rozpoznanie potrzeb
- analiza i wsparcie działań

Mamy dwa rodzaje firm działających na rynku:

- małe firmy ESCO - najczęściej bardzo techniczne, udział w postępowaniach publicznych jest dla nich zbyt kosztownych
- duże firmy ESCO - nie jest dla ich ważna długość umowy serwisowej a duży volumen.

3. Wyniki pilotażu Programu EPC+ i jego perspektywy – Pan Piotr Obłękowski , NFOŚiGW

NFOŚiGW Program Jest finansowany z Funduszu Modernizacyjnego

Faza pilotażowa – 10 mln na budynki wielorodzinne

Faza zasadnicza – 100 mln na budynki wielorodzinne i publiczne

Wniosek z fazy pilotażowej:

Można potwierdzić zainteresowanie instrumentem EPC. Jednakże ostatecznie wnioski o dofinansowanie złożyły tylko gminy które mają problem z pozyskaniem finansowania na wsparcie termomodernizacji własnych zasobów komunalnych. Pozostałe podmioty (wspólnoty mieszkaniowe) skierowały się do BGK. Można zauważyć, że do programu zgłosiły się podmioty

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

poszukujące na rynku nowatorskich rozwiązań w zakresie finansowania, a budynki były w stanie technicznym wymagającym większego nakładu pracy i kompleksowego podejścia do modernizacji w celu ograniczenia zużycia energii przy jednoczesnym zachowaniu komfortu cieplnego mieszkańców, niż przeciętne budynki zgłaszane do innych programów wsparcia. Wyzwaniem dla NFOŚiGW było wytłumaczenie aplikującym zasad działania modelu i umowy EPC.

W fazie zasadniczej koszty doradcy technicznego będą kosztami kwalifikowanymi. Dodatkowo będzie można do kosztów kwalifikowanych (max do 20%) zaliczyć koszty wykraczające poza audyt energetyczny, takich jak: zagospodarowanie wód opadowych, debetonizację, dostosowanie budynku dla niepełnosprawnych, wymiana wind na energooszczędne itp.

4. Doświadczenia i perspektywy finansowania efektywności energetycznej ze wsparciem ELENA - Pani Anna Nikodemka-Minota, BOŚ Bank

Projekt ELENA - Wsparcie przygotowania dokumentacji technicznej dla inwestycji w efektywność energetyczną.

Ścieżki:

- dla podmiotów prywatnych – refundacja kosztów przygotowania dokumentacji inwestycji na którą inwestor otrzymał finansowanie ze strony banku.
- dla podmiotów publicznych i przedsiębiorców – wsparcie przygotowania dokumentacji technicznej, krótka lista wykonawców została stworzona przez BOŚ Bank (przedsiębiorca sam wybiera wykonawcę dokumentacji, dla podmiotów publicznych – wybiera Bank).

Wnioski:

- inwestorzy prywatni: najczęściej spółdzielnie mieszkaniowe, koszty dokumentacji stanowią 2% kosztów inwestycji
- inwestorzy publiczni: duże zainteresowanie, choć wszyscy czekają na środki publiczne na inwestycje. Koszt dokumentacji stanowią 4 % kosztów inwestycji.

5. Kluczowe wyzwania związane z wdrażaniem OSS w Polsce – Pani Justyna Glusman, Fala Renowacji

W transformacji najważniejsza jest pamięć o najmniej zamożnych, którzy mieszkają w najgorszych warunkach.

Wydaje się, że brak informacji i świadomości jest barierą w poprawie efektywności energetycznej budynku. Stąd ważna rola doradcy energetycznego.

Wniosek: nie będzie OSS-ów bez wsparcia systemowego, bez umocowania prawnego. Brak jest spójnej wizji oraz doradztwa w procesie inwestycyjnym. Potrzebna koordynacja jednej instytucji na poziomie krajowym.

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

Dyskusja

Najważniejsze zagadnienia poruszone w ramach dyskusji:

1. Brak centralnego ośrodka koordynującego, brak koordynacji różnych ośrodków:

Właścicielem procesu jest Ministerstwo Rozwoju i Technologii (efektywność energetyczna w rozumieniu wdrażania dyrektywy jest MKiŚ). Jednak nawet tam różne aspekty są pod różnymi departamentami (różne osoby odpowiedzialne).

2. Rozdrobnienie programów wsparcia publicznego

Różne zasady i wymagania stanowią trudność w przedłożeniu tej samej inwestycji do różnych programów wsparcia. Konieczność współpracy między różnymi grupami aktorów rynkowych, np. architektów, projektantów budowlanych.

3. Brak systemu klas energetycznych

Klasy energetyczne powinny zostać wprowadzone ustawą. Poziom dotacji na termomodernizację powinien być uzależniony od przejścia na wyższą klasę.

4. Słabość partnerstwa publiczno-prywatnego

Skup wierzytelności. Samorządy nie są zainteresowane EPC bo wchodzi to w dług publiczny podobnie jak kredyt. Jeżeli następuje skup wierzytelności to wchodzi on w limit zadłużenia.

W przypadku partnerstwa publiczno-prywatnego strona publiczna bierze pod uwagę tylko koszty CAPEX, brakuje świadomości o kosztach finansowych i eksploatacyjnych (w samorządach budżet operacyjny jest oddzielony od eksploatacyjnego).

EPC musi towarzyszyć zarządzanie energią.

5. Certyfikacja firm w ramach OSS

Taka lekka certyfikacja jest w przypadku ELENY BOŚ – wstępna selekcja firm, które realizują dokumentację pod inwestycje.

Czy tworzyć listy wykonawców? Zależy od skali rynku, na poziomie gminy czy powiatu wszyscy są znani i wiadomo jak pracują, na tym poziomie mówimy raczej o identyfikacji firm realizujących inwestycje.

Podsumowanie głównych rekomendacji

1. Potrzeba wyznaczenia jednego ośrodka – właściciela projektu i osoby odpowiedzialnej, wzmocnienie funkcji np. prezesa Mirowskiego z NFOŚiGW(obecnie pełnomocnik ds. efektywności energetycznej) w randze sekretarza stanu; utworzenie komitetu międzyresortowego ds. efektywności energetycznej).
2. Standaryzacja wymagań technicznych i standaryzacja dokumentów w przypadku różnych programów wsparcia, np. audytu energetycznego.
3. Konieczność podnoszenia kwalifikacji pracowników jak również współpracy pomiędzy różnymi grupami zawodów.
4. Konieczność wprowadzenia klas energetycznych budynków i uzależnienia poziomu wsparcia od osiągnięcia kolejnej klasy.
5. Jedna baza mówiąca o efektywności energetycznej budynków: integracja CEEB, bazy świadectw charakterystyki energetycznej budynków tak aby informacje związane z tematem były ogólnie dostępne w jednym miejscu.
6. Potrzebna interwencja MF – zmiana przepisów, które wyłączą kontrakty EPC z limitu zadłużenia.

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

Lista organizacji biorących udział w Sesji:

Sesja 2	Organizacja
1	BaltCap Infrastructure Fund
2	Bank BNP Paribas
3	Bank Gospodarstwa Krajowego
4	BAPE
5	BOŚ Bank
6	CASE
7	ECDF Dotacje
8	FEWE
9	Forum Energii
10	Fundusz WSchodni
11	Grape sp. z o.o.
12	KAPE S.A.
13	Konfederacja Lewiatan
14	Ministerstwo Klimatu i Środowiska
15	NAPE
16	Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH
17	Nauka o klimacie
18	NFOŚiGW
19	Polska Federacja Stowarzyszeń Zawodów Nieruchomościowych
20	Polski Fundusz Rozwoju S.A.
21	SAPE
22	Stowarzyszenie Fala Renowacji
23	UM Bydgoszcz
24	UN Global Compact Nertwork Poland
25	VELOBANK SA

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

Sprawozdanie z sesji 3: Jak wykorzystać efektywnie instrumenty wsparcia dla transformacji energetycznej

Prezentacje dostępne są po kliknięciu w tytuł wystąpienia w tekście lub na stronie wydarzenia:

<https://sape.org.pl/roundbaltic-trzeci-okragly-stol/>

Program sesji

Moderator: Pan Aleksander Śniegocki, Instytut Reform

Sprawozdawczyni: Pani Karolina Marszał, Pani Karolina Grek, Instytut Reform

11:00 – 12:30 Prezentacje i wprowadzenie do dyskusji

1. **Program TERMO w nowej odsłonie – instrumenty wsparcia i dotychczasowe efekty**

Pani Magdalena Czerska, Dyrektor, Biuro Funduszu Termomodernizacji i Remontów, Departament Funduszy Mieszkaniowych, Bank Gospodarstwa Krajowego

2. **Instrumenty Finansowe InvestEU na transformację energetyczną** – Pan Arkadiusz Lewicki, Dyrektor Krajowego Punktu Kontaktowego ds. Instrumentów Finansowych UE, Związek Banków Polskich

3. **Spółeczny Fundusz Klimatyczny- perspektywy wykorzystania** - Pan Aleksander Śniegocki, Instytut Reform

4. **Inicjatywy międzynarodowe wspierające JST w transformacji energetycznej i współpracy z inwestorami**, Pani Sylwia Słomiak, ekspertka ds. projektów i partnerstw w sektorze energii i klimatu; przedstawicielka European City Facility i Eurocities

5. **Rola społeczeństwa obywatelskiego w kształtowaniu funduszy na transformację energetyczną**, Pan Cezary Czamplik, Polska Zielona Sieć

Temat środków zwrotnych KPO jest zaprezentowany w sesji plenarnej przez Panią Monikę Dołowiec, Zastępcę Dyrektora Departamentu Strategii, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

12:30 – 13:30 Lunch

13:30 – 15:00 Sesje tematyczne: Dyskusja

Pytania kierujące dyskusję:

1. Czy program TERMO w obecnej formule jest wystarczający biorąc pod uwagę wzrost celów klimatyczno-energetycznych na 2030 r. oraz nadchodzące zmiany w dyrektywie budynkowej?
2. W jaki sposób samorządy mogą efektywnie wykorzystać program TERMO jako część szerszej strategii finansowania niezbędnych inwestycji?
3. W których obszarach środki z części pożyczkowej KPO są najbardziej potrzebne oraz mają szansę na efektywne i terminowe wykorzystanie?
4. Jaka powinna być rola samorządów w planowaniu i wykorzystaniu Społecznego Funduszu Klimatycznego?
5. Czy polskie samorządy mają szansę w konkursach międzynarodowych? Jakie są najczęstsze błędy wnioskodawców, przez które ich projekty nie otrzymują finansowania?
6. Wykorzystanie innowacyjnych instrumentów finansowych i zmniejszenie uzależnienia od dotacji – na czym polega „innowacyjność” tych instrumentów oraz jakie są wnioski samorządów, które zrealizowały lub przygotowują projekty finansowane w takiej formule?
7. W jaki sposób możemy w pełni wykorzystać potencjalny wkład społeczeństwa obywatelskiego w planowanie i wydatkowanie środków na transformację energetyczną?
8. Czy i jakich dodatkowych narzędzi potrzebujemy, by sprawnie tworzyć strategie finansowania transformacji od poziomu krajowego do lokalnego?

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

Prezentacje

1. Program TERMO w nowej odsłonie – instrumenty wsparcia i dotychczasowe efekty - Pani Magdalena Czerska, Dyrektor, Biuro Funduszu Termomodernizacji i Remontów, Departament Funduszy Mieszkaniowych, Bank Gospodarstwa Krajowego

Podczas prezentacji Prelegentka przedstawiła aktualne założenia flagowego programu Banku Gospodarstwa Krajowego - Programu TERMO, oferującego szereg możliwości finansowania (ze środków krajowych i unijnych) projektów termomodernizacyjnych, remontowych oraz uwzględniających OZE. Zgodnie z obecnymi zapisami, beneficjent jednej premii może skorzystać z pozostałych opcji wsparcia finansowego, jednakże jedynie w ramach innego przedsięwzięcia.

Nowelizacja *Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków* weszła w życie 1 grudnia 2022 r. w związku z *Ustawą z dnia 29 września 2022 r. o zmianie niektórych ustaw wspierających poprawę warunków mieszkaniowych* wprowadza nowe rozwiązania takie jak np. wzrost premii termomodernizacyjnej czy grant MZG.

Premia termomodernizacyjna

- Beneficjenci – lista dostępna na [stronie internetowej programu](#)
- Wysokość premii
 - 26 proc. kosztów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego,
 - 31 proc. kosztów obu przedsięwzięć w przypadku, gdy wraz z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego jest realizowane przedsięwzięcie OZE lub
 - 31 proc. kosztów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w przypadku, gdy wraz z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego jest realizowane przedsięwzięcie OZE i jeśli inwestorowi przyznano grant OZE,
 - dodatkowe wsparcie w wysokości 50 proc. kosztów wzmocnienia budynku wielkopłytowego.
- Istnieje możliwość podwyższenia premii termomodernizacyjnej o grant termomodernizacyjny.

Grant termomodernizacyjny

- Informacje ogólne:
 - Cel: poprawa efektywności energetycznej budynku wielorodzinnego
 - Grant przysługuje po spełnieniu warunków dostępnych pod [niniejszym linkiem](#).
- Wysokość grantu:
 - 10% kosztów (netto) przedsięwzięcia termomodernizacyjnego.

Premia remontowa:

- Beneficjenci – lista dostępna na [stronie internetowej programu](#)
- Wysokość premii
 - 25% kosztów przedsięwzięcia remontowego.

Premia kompensacyjna

- Beneficjenci – lista dostępna na [stronie internetowej programu](#)
- Wysokość premii - kwota uzależniona od:
 - powierzchni lokali kwaterunkowych,
 - okresu ich kwaterunku,
 - lokalizacji budynku.

Premia MZG

- Beneficjenci – lista dostępna na [stronie internetowej programu](#)
- Wysokość premii:

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

- 60% kosztów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego/remontowego – budynki wpisane do rejestru zabytków lub znajduje się na obszarze wpisanym do rejestru zabytków lub przedsięwzięcie rewitalizacyjne opisane w gminnym programie rewitalizacji lub
- 50% kosztów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego/remontowego – pozostałe budynki.
- Premia MZG działa inaczej niż wymienione wyżej programy – wniosek składany jest bezpośrednio do BGK, a sam proces realizowany jest bez udziału banku kredytującego.
- Istnieje możliwość podwyższenia premii MZG o grant MZG.

Grant MZG

- Informacje ogólne:
 - Cel: poprawa stanu technicznego mieszkaniowego zasobu gminy.
 - Grant przysługuje po spełnieniu warunków dostępnych pod [niniejszym linkiem](#).
- Wysokość grantu:
 - 30% kosztów (netto) przedsięwzięcia termomodernizacyjnego/remontowego.

Grant OZE

- Szczegółowe warunki oraz lista beneficjentów dostępne są na [stronie internetowej programu](#)
- Wysokość grantu:
 - 50% kosztów (netto) przedsięwzięcia OZE.

2. Instrumenty Finansowe InvestEU na transformację energetyczną – Pan Arkadiusz Lewicki, Dyrektor Krajowego Punktu Kontaktowego ds. Instrumentów Finansowych UE, Związek Banków Polskich

Podczas prezentacji Prelegent przedstawił cele Krajowego Punktu Kontaktowego ds. Instrumentów Finansowych Programów UE (KPK) - one-stop-shop w zakresie informacji o instrumentach finansowych w programach UE, takie jak rozbudowa ekosystemu źródeł finansowania dla MŚP oraz dla procesów proinnowacyjnych w Polsce. Podczas prezentacji omówione zostały następujące trzy filary Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji (MST):

- I. Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji:
 - instrument Polityki Spójności i fundament MST
 - Budżet dla Polski: 3,85 mld euro
 - Przeznaczenie: sprawiedliwa transformacja w kierunku neutralnej klimatycznie gospodarki w pięciu regionach Polski (Śląsk, Dolny Śląsk, Małopolska, Łódzkie, Wielkopolska)
- II. Specjalny system (finansowanie + doradztwo) w ramach Programu InvestEU:
 - wsparcie uzupełniające do filaru I. i rozbudowane doradztwo (dostępne z Centrum Doradztwa InvestEU)
 - terytoria objęte MST mogą korzystać z finansowania wspieranego gwarancją UE
 - brak tzw. kopert narodowych (alokacji środków na państwo członkowskie)
 - Instrumenty finansowe InvestEU mogą być wdrażane przez:
 - Partnerów Wykonawczych (dotychczas działają: EBI/EFI, EBRD, CEB, BGK)
 - Pośredników Finansowych (m.in. lokalne instytucje finansowe)
 - Planowany start kompletnej Platformy Pośredników Finansowych (2024 r.)
 - Priorytety wsparcia w ramach InvestEU zgodne z polityką klimatyczną: zrównoważona infrastruktura (np. transport, energetyka, odpady), badania, innowacje i cyfryzacja, małe, średnie przedsiębiorstwa
 - Główni beneficjenci: przedsiębiorcy, MŚP
- III. Instrument pożyczkowy na rzecz sektora publicznego EBI

Podczas prezentacji zostały również przedstawione przykładowe rekomendacje dla polskich regulatorów dot. Platformy Pośredników Finansowych InvestEU w ramach II filaru, takie jak:

- dopuszczalność łączenia InvestEU z funduszami Polityki Spójności w MST,

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

- zawarcie porozumienia pomiędzy instytucjami (np. Komisją Europejską, Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej, Grupą Europejskiego Banku Inwestycyjnego) dotyczącego specjalnej ścieżki w InvestEU w ramach ogłoszonych już konkursów na Pośredników Finansowych – na konsorcja lokalnych pośredników w tych regionach - z możliwością łączenia środków z RPO/PFE,
- opisane porozumienie mogłoby zostać zrealizowane jako inicjatywa w ramach programu pilotażowego dla UE.

3. Społeczny Fundusz Klimatyczny - perspektywy wykorzystania - Pan Aleksander Śniegocki, Instytut Reform

W związku z zakończonymi negocjacjami dotyczącymi nowego unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (tzw. ETS 2), sektor budynków, transportu oraz małe instalacje przemysłowe pozostające dotąd poza EU ETS zostaną objęte nowym systemem. Część środków zgromadzonych za pomocą ETS 2 pozwoli na sfinansowanie Społecznego Funduszu Klimatycznego (SFK), który ma umożliwić wprowadzenie programów wsparcia dla społeczeństwa. Przykładowe działania obejmują m.in. renowację budynków oraz rozwój społeczności energetycznych.

Podczas prezentacji przedstawiono szczegóły Społecznego Funduszu Klimatycznego, m.in.:

- Informacje ogólne:
 - Realizacja działań ujętych w Społecznych Planach Klimatycznych (do złożenia w 2025 r.)
 - Konieczność współfinansowania działań przez państwa członkowskie (min. 25% wkładu własnego).
- Początek funkcjonowania:
 - Fundusz dostępny od 2026 r.
 - W przypadku późniejszego wdrożenia ETS2 (2028 r. zamiast 2027 r. w razie wysokich cen paliw) w SFK dostępnych będzie mniej środków, niemniej jednak potencjał finansowy wciąż pozostaną znaczne.
 - 65 mld euro w latach 2026-2032 (wariant bazowy), w tym dla Polski 11,4 mld euro
 - do 54,6 mld euro w przypadku opóźnienia ETS 2o rok, w tym dla Polski 9,6 mld euro
- Beneficjenci:
 - gospodarstwa domowe oraz mikroprzedsiębiorstwa.

Podczas prezentacji Prelegent podkreślił, że aby stworzyć skuteczną strategię w ramach Społecznego Planu Klimatycznego, należy wyciągnąć wnioski z procesów tworzenia innych dokumentów strategicznych, np. Krajowego Planu Odbudowy (KPO) i Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. (PEP2040). Planowanie powinno zostać rozpoczęte jak najwcześniej i obejmować kompleksowe działania, spójne z długoterminową strategią osiągnięcia neutralności klimatycznej.

4. Inicjatywy międzynarodowe wspierające JST w transformacji energetycznej i współpracy z inwestorami, Pani Sylwia Słomiak, ekspertka ds. projektów i partnerstw w sektorze energii i klimatu; przedstawicielka European City Facility i Eurocities

Dostępny jest szereg różnorodnych narzędzi, które wspierają jednostki samorządu terytorialnego (JST) w realizowaniu inwestycji w zakresie transformacji energetycznej. Komisja Europejska wspiera zarówno finansowo jak i doradczo inwestycje, które przyczyniają się do realizacji celów Europejskiego prawa o klimacie.

Wsparcie doradcze i pomoc techniczna:

- Oferta Europejskiego Banku Inwestycyjnego - środki na przygotowanie projektów i wsparcie doradcze:
 - [ELENA](#) - wsparcie dla dużych projektów (powyżej 30 mln euro) w formie dotacji w wysokości nawet kilku mln euro, projekt musi zostać rozpoczęty w ciągu 3 lat (w przeciwnym razie wymagany jest zwrot przynajmniej części środków),
 - [EIB InvestEU Advisory Hub](#),
 - [EIAH](#)

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

- Europejski Instrument Miejski ([European City Facility – EUCF](#)) - granty na przygotowanie koncepcji inwestycyjnych:
 - Wysokość grantu: do 60 tys. euro (jeżeli projekt nie zostanie zrealizowany, nie jest konieczny zwrot środków)
 - Finansowane działania - przykłady: badania opinii publicznej, analizy techniczne, prawne i finansowe, studia wykonalności,
- Pomoc techniczna w formie doradztwa (CINEA/EBI) – [Project Development Assistance \(PDA\)](#),
- [Fi-compass](#): wsparcie doradcze dot. finansowania,
- [European Energy Efficiency Fund](#): środki na przygotowanie projektów.

Podczas prezentacji Prelegentka podkreśliła, że ze względu na ograniczone zasoby środków publicznych na dotacje, aby zrealizować cele Europejskiego Zielonego Ładu, potrzebne będzie przede wszystkim zaangażowanie kapitału prywatnego. Tym samym należy podejmować działania, które będą miały na celu uniezależnienie się od instrumentów wsparcia finansowego (dotacji).

Oprócz wyżej wymienionych opcji, dostępnych jest także wiele innowacyjnych instrumentów finansowych:

- Umowy o poprawę efektywności energetycznej (EPC) – współpraca z ESCO
- Spółdzielnie i społeczności energetyczne
- Crowdfunding
- Zielone Obligacje
- Fundusze Gwarancyjne
- Fundusze Odnawialne
- Finansowanie przez strony trzecie (m.in. współpraca z inwestorami)
- Łączenie środków prywatnych i dotacji (np. Horyzont Europa + EPC)

Źródła przykładów – współpraca i inwestorzy:

- [Porozumienie Burmistrzów](#)
- [Smart Cities Marketplace](#)
- Międzynarodowe sieci miast (Eurocities, Energy Cities, Fedarene, ICLEI)
- Wymiana doświadczeń finansowana ze środków KE: np. [PROSPECT+](#), [Big Buyers](#)
- [Baza projektów](#) i [szukanie partnerów](#)

Należy podkreślić, że wyzwaniem dla polskich Jednostek Samorządu Terytorialnego (JST) w realizacji międzynarodowych projektów jest bariera językowa. Niemniej jednak, zainteresowane JST, które nie dysponują odpowiednio wykwalifikowanymi pracownikami, mogą rozważyć zaangażowanie we współpracę tłumacza.

5. [Rola społeczeństwa obywatelskiego w kształtowaniu funduszy na transformację energetyczną](#) Pan Cezary Czemplik, Polska Zielona Sieć

W celu dokonywania przeglądu programów pod kątem realizacji celów oraz prezentacji wyników prac, powołuje się tak zwane Komitety Monitorujące, w których skład wchodzi przedstawiciele:

- Instytucji Zarządzającej,
- Instytucji Pośredniczących,
- Obserwatorów,
- Partnerów:
 - przedstawiciele strony rządowej,
 - samorządowej,

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

- o organizacji spoza administracji (w tym przedstawiciele świata nauki, organizacji pozarządowych, partnerzy społeczni).
- o W pracach Komitetu Monitorującego biorą udział również przedstawiciele Komisji Europejskiej pełniąc funkcję doradcą.

Komitet Monitorujący może powoływać stałe grupy robocze, które skupione będą na danym aspekcie programu, a także monitorować działania horyzontalne.

Według Prelegenta, w dostępnych programach brakuje przede wszystkim potraktowania jako priorytetu efektywności energetycznej (EE). Ponadto istniejące wytyczne dot. EE wymagają gruntownej aktualizacji oraz rozszerzenia. Wyzwaniem w tej kwestii jest również fakt, że procesy konkursowe odbywają się dość szybko, w związku z tym często brakuje czasu na sformułowanie precyzyjnych zapisów. Dodatkowo, w jednostkach brakuje osób bezpośrednio zajmujących się efektywnością energetyczną, a same działania często są wolontaryjne.

Oprócz wyżej wymienionych przykładów, w prezentacji wskazano również na inne wyzwania procesu transformacji energetycznej w obszarze efektywności energetycznej budynków, takie jak:

- Brak forum współpracy wszystkich podmiotów zaangażowanych w termomodernizację w procesie wyznaczania celów, formułowania strategii i realizacji działań,
- Rozdrobnienie odpowiedzialności i brak monitorowania dostępu do danych,
- Niedostateczne uwzględnienie kwestii mieszkaniowych i społecznych.

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

Dyskusja

Najważniejsze zagadnienia poruszone w ramach dyskusji:

1. Pomimo zwiększenia wysokości dostępnych środków w ramach programów wsparcia, spowodowanego wzrostem kosztów inwestycji, aby zrealizować cele klimatyczno-energetyczne do 2030 r. potrzebne będzie przede wszystkim zaangażowanie kapitału prywatnego i uniezależnienie od instrumentów wsparcia finansowego.
2. Korzystanie ze wsparcia na renowację budynków komunalnych przez JST jest utrudnione ze względu na warunek dysponowania przez gminę 100% zasobem mieszkań. Zwykle część mieszkań należy do zasobów wspólnot i stanowi własność prywatną, uniemożliwiając tym samym otrzymanie wsparcia finansowego (zgodnie z obecnymi wymogami).
3. Polskie samorządy mogą korzystać z szans stwarzanych przez udział w konkursach międzynarodowych oraz skutecznie realizować tego rodzaju projekty. Wskazuje się, że jednym z największych wyzwań dla samorządów jest brak odpowiednio wykwalifikowanej kadry, która mogłaby pozyskać fundusze oraz zrealizować międzynarodowy projekt. Innym wyzwaniem dla samorządów jest brak odpowiedniego dostosowania struktury oraz celów projektu, który powinien przede wszystkim nieść wartość międzynarodową. Obecnie polskie samorządy w większości występują w roli partnera, dzięki czemu zdobywają doświadczenie, które jest kluczowe dla podejmowania kolejnych inicjatyw. Podkreśla się również istotność zrozumienia i wykorzystywania podstawowych pojęć stosowanych w europejskich konkursach, a także umiejętne ich wkomponowanie w strukturę wniosku grantowego (np. wskaźniki, teoria zmiany).
4. Aby zbudować i utrzymać świadomość społeczeństwa dotyczącą dostępnych form wsparcia, warto długoterminowo wspierać i dostosowywać istniejące już programy aby zachować spójność i ciągłość działań (np. wykorzystując nowe źródła finansowania do zasilenia istniejących programów).
5. Istnieje wiele instrumentów dedykowanych finansowaniu projektów realizowanych przez małe, mikro i średnie przedsiębiorstwa. Jednocześnie transformacja energetyczna stanowi znaczne wyzwanie również dla dużych firm, które zmagają się z brakiem dostępnych programów pomocowych w tym zakresie.

Podsumowanie głównych rekomendacji

1. Dla efektywnego wdrażania projektów na rzecz transformacji energetycznej kluczowa jest przede wszystkim **edukacja społeczeństwa** oraz **tworzenie platform do wymiany wiedzy i doświadczeń** z zakresu zrealizowanych przedsięwzięć.
2. Jednocześnie dla zachowania rozpoznawalności i spójności programów wsparcia, warto rozważyć **korzystanie ze stałych nazw programów** przy kolejnych edycjach i rewizjach.
3. Pomocne może okazać się również uruchamianie **projektów pilotażowych** celem sprawdzenia ich przydatności dla szerszej grupy inwestorów i współpracujących ze sobą w tym zakresie podmiotów.
4. Ważną rolę powinno odegrać również promowanie **projektów międzynarodowych** i zachęcanie podmiotów krajowych (np. JST i firm) do udziału w konsorcjach ogólnoeuropejskich. Ponadto ważnym krokiem dla wykorzystania potencjału podmiotów i ich udziału w projektach ponadnarodowych może być inwestycja w rozwój kompetencji jednostek, szczególnie w kontekście pozyskiwania grantów. Dodatkowo wartościowe dla realizacji szeregu procesów projektowych związanych z transformacją może być również zatrudnienie osoby wykwalifikowanej w obszarze energetyki.
5. Kluczowym krokiem związanym ze Społecznym Funduszem Klimatycznym, jest **wczesne rozpoczęcie prac nad Społecznym Planem Klimatycznym spójnego** z innymi strategicznymi dokumentami (np. KPEiK, PEP2040).

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z:

Lista organizacji biorących udział w sesji

Sesja 3	Organizacja
1	AiMN
2	AUiPE AG
3	Bank Gospodarstwa Krajowego
4	Bank Millenium
5	Bank Pocztowy S.A.
6	BOŚ Bank
7	EnMS Polska
8	Eurocities / SSAS
9	Instytut na rzecz Ekorozwoju
10	Instytut Reform
11	Instytut Rozwoju Miast i Regionów
12	KAPE S.A.
13	Ministerstwo Finansów i Polityki Regionalnej
14	Ministerstwo Rozwoju i Technologii
15	PEC w Końskich sp z o.o.
16	PEKAO S.A.
17	Polska Zielona Sieć
18	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Końskich sp. z o.o.
19	RAPEIŚ Toruń
20	SAPE
21	Towarzystwo Elektrowni Wodnych
22	UM Bydgoszcz
23	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie
24	Urząd Metropolitalny Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
25	VELOBANK SA
26	Związek Banków Polskich

Wydarzenie organizowane w partnerstwie z: